

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL
NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU**

Təsdiq edirəm: _____ Kafedra müdiri
Dos.N. Məmmədova
09 sentyabr 2022-ci il

Fənnin təsviri	Fənn (adı, krediti)	Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	ADƏM
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavr
	Kurs	I
	Semestr	I (payız)
	Təlimçi	Prof. Y. Səfərov
	e-mail	seferovyusif3@gmail.com
	Telefon	050 536 75 49
	Dərs günləri və saatları	III gün, saat 2.
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Baza/ Seçmə	Baza fənni	
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	Əsas: 1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985 Əlavə: 3.A. Nəbiyev. Azərbaycan xalq ədəbiyyatı. Bakı, 20.. 1-2 hissə 4. Y. Səfərov. Azərbaycan uşaq folkloru, Əcəmi, 2014 5. V. Vəliyev. Qaynar söz çeşməsi. Bakı, 19..	
İstifadə ediləcək web sahifələr		
Fənnin xülasəsi	“Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı” fənninin əhatə etdiyi mövzular: “Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı” fənni folklorşünaslıq elmi, Azərbaycan folklorşünaslığı, əmək və mərasim nəğmələri, xalq dramları, atalar sözü və məsəllər, tapmacalar, mifologiya, əfasanə və rəvayətlər, nağıllar, lətifələr, bayatılar, uşaq folkloru, XIX əsrəqədər aşıq poeziyası, qədim türk dastanları, o sıradan Azərbaycan qəhrəmanlıq və məhəbbət dastanları, XIX –XX əsrlərdə aşıq və şifahi xalq yaradıcılığı, folklor və yazılı ədəbiyyat.	
Fənnin məqsədləri	Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının mənşəyi, yaranma dövrləri, inkişaf mərhələləri, mahiyyəti, mövzu və məzmun xüsusiyyətləri, ideya əhəmiyyətinin öyrədilməsi. Azərbaycan xalq ədəbiyyatının qədim dövrlərinin, epik, lirik, dramatik növləri və onların janrlarının, uşaq folkloru, eləcə də ozan-aşıq poeziyası, onun şeir şəkilləri, usatad yaradıcı sənətkarların yaradıcılığı, olklorun yazıya alınması, folklor və yazılı ədəbiyyatın qarşılıqlı əlaqəsi kimi elmi-nəzəri və təcrübi məsələlərin öyrədilməsi fənnin əsas məqsədini təşkil edir.	
Öyrənmə nəticələri	Tələbələrin ünsiyyət və nitq bacarıqlarına yiyələnmələri, şifahi və yazılı ünsiyyətdə dilin imkanlarından istifadə, işgüzar ünsiyyətin əsas janrlarının xüsusiyyətlərini mənimsəmək, çıxış hazırlamaq, elektron təqdimatı tərtib etmək, şəxsi işgüzar və inzibati sənədləri tərtib etməyi bacarmaq.	
Tədris metodları	Mühazirə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir
	Qrup müzakirəsi	Tələbələrə fərdi mövzuda prezentasiyalar
	Təcrübi məşğələ	Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir

	Simulyasiya	Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işləri verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir
	Layihə	Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işlər verilir və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilir
	Digər	Tədris prosesində fərdiləşdirilmiş (oyunlar üçün materiallar, testlər) və vizual (slaydlar, sxemlər, qrafiklər, şəkillər, sənəd nümunələri) materiallar kimi təlim metodlarından istifadə edilir
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti (%) vəyabal
	Balların maksimum miqdarı	100 bal
	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)	
51 Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çoxyaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”		
Cəmi:		100 bal (100%)
Qiymətləndirmə metodları	Tapşırıqlar: Sərbəst mövzular verilir və semestr sonu yoxlanılıb qiymətləndirilir.	
	A variantı Azərbaycan folklorunun ideya istiqamətləri Folklorşünaslıqda mifoloji nəzəriyyə nəzəriyyəsi H. Araslının folklorşünaslıq fəaliyyəti Mifologiya barədə məlumat Tarixi nağıllar Əfsanələr Molla Nəsrəddin lətifələri məlumat KDQ haqqında qısa məlumat Qurbani haqqında müxtəsər məlumat məlumat Layla və oxşamalar haqqında müfəssəl məlumat məlumat	B variantı Azərbaycan folklorunun janrları Folklorşünaslıq da tarixi məktəb M. Təhmasibin folklorşünaslıq irsi Mövsüm mərasimləri Şehirli nağıllar Uşaq folkloru haqqında Ustad aşuqlar haqqında müxtəsər “Koroğlu” eposu haqqında qısa m Aşiq Ələsgər haqqında müfəssəl Məişət nağılları barədə yığcam
Qaydalar	Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəklidir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz.	

Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunmağı ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır. Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrlə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.

Tematik plan

Həftə	Tarix	Mövzular –mühazirə	Dərslük / Tapşırıq / Ədəbiyyat
1	21.09.2022	Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatına giriş, folklorşünaslıq elmi Qısa icmal: Şifahi xalq ədəbiyyatı haqqında məlumat, Avropada XIX əsrdə yaranmış elmi nəzəriyyələr, onların mütərəqqi və çatışmayan cəhətləri	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.15-32 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s.23-35 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, s. 29-36
2	28.09.2022	Azərbaycan folklorşünaslığı Qısa icmal: Azərbaycan folklorşünaslığının qədim, orta əsrlər, XIX-XX əsrlər dövrləri. Görkəmli folklorşünas alimlərin fəaliyyəti. Folklorun yazıya alınması, nəşri və öyrənilməsi tarixindən	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.33-62 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s. 56-88 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, s.686-706
3	05.10.2022	Əmək və mərasim nəğmələri, xalq dram və oyunları Qısa icmal: Əmək və mərasim nəğmələri, inanclar. alqış və qarğışlar, əfsunlar. Mövsüm mərasimləri, məişət mərasimləri. Xalq dramları və onların növləri, oyunlar	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.92-130 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s.91-102
4	12.10.2022	Atalar sözü və məsəllər, tapmacalar Qısa icmal: Atalar sözü və məsəllər haqqında ümumi məlumat, bunların mənşəyi, ideya və məzmunu, bədii xüsusiyyətləri, yazılı ədəbiyyatdan bunlardan istifadə. Tapmacalar haqqında məlumat, mənşəyi. mövzusu, məqsədi və şəkli xüsusiyyətləri, toplanması, nəşri və tədqiqi	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.130-152 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 7 cildə, I c. Bakı, s.249-270
5.	19.10.2022	Mifologiya, əfsanə və rəvayətlər Qısa icmal: Mifologiya haqqında məlumat, mifologiyanın toplanması, nəşri və öyrənilməsi. “Avesta”, Dünyanın yaranması haqqında qədim miflər. Kosmoqonik, totemist miflər. Mifoloji obraz və süjetlər.Əfsanələr və rəvayətlər, onların toplanması, nəşri və tədqiqi.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.154-200 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s. 36-52 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s. 37-66
6.	26.10.2022	Azərbaycan nağılları Qısa icmal: Nağıl janrı, nağılların toplanması, nəşri və öyrənilməsi, qruplaşdırılması. Şeirli, tarixi və məişət nağıllarının strukturu, ideya və mövzusu, bədii xüsusiyyətləri haqqında məlumat verilməsi.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.202-221 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s. 246-264 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.217-240

7.	02.11.2022	Xalq lətifələri Qısa icmal: Molla Nəsrəddin və Bəhlul Danəndə ilə bağlı lətifələr. Lətifələrin toplanması, nəşri və öyrənilməsi, mövzusu və ideyası haqqında məlumat, Molla Nəsrəddinin tarixi prototipi barədə mülahizələr.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.221-228 2.M. Təhmasib. Müqəddimə. Molla Həsərdin lətifələri. Bakı, 1960, s. 3-12. 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.241-249
8.	09.11.2022	Azərbaycan bayatıları, uşaq folkloru Qısa icmal: Bayatı janrı və “bayatı” sözünün mənşəyi haqqında məlumat. Bayatıların toplanması, nəşri və öyrənilməsi. Bayatıların ideya və məzmunu. Uşaq folkloru, onun janrları. Layla, oxşama, yaniltmac, uşaq nağılları və oyunları haqqında elmi və nəzəri məlumatlat vermək və s.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.228-244, 255-264. 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.165-181, 310-328 3.Y. Səfərov. Azərbaycan uşaq folkloru. Naxçıvan. Əcəmi, 2014, s. 25-95
9.	16.11.2022	Aşıq poeziyası, şeir şəkilləri, XIX əsrəqədərki ustad aşıqlar Qısa icmal: Aşıq poeziyası haqqında ümumi məlumat. Aşıq şeirinin toplanması, nəşri və öyrənilməsi. Aşıq sənətinin mənşəyi, ideya məzmunu. Aşıq şeirinin şeir şəkilləri-gəraylı, qoşma, tənris, ustadnamı. deyişmə. müxəmməs, vücudnamı. divanı. Ustad aşıqlar-Qurbani, A. Tufarqanlı, Sarı Aşıq, X. Qasım, A. Valeh	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.265-283 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s. 463-482, 529-563
10	23.11.2022	XIX əsr aşıq yaradıcılığı Qısa icmal: XIX əsr aşıq poeziyası haqqında ümumi məlumat.Aşıq Hüseyin Şəmki, Aşıq Alı, Molla Cümə, Aşıq Ələsgərin həyat və yaradıcılığı, yaradıcılıqlarının ideya və mövzusu. əsas xüsusiyyətləri və aşıq ədəbiyyatında yerləri	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.333-353 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s. 568-590
11.	30.11.2022	Dastanlar, qədim türk dastanları. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanları Qısa icmal: Dastanlar haqqında ümumi məlumat. Qəhrəmanlıq dastanları. Qədim türk dastanları-“Alp Ər Tonqa”, “Ərgənəqon”, “Oğuz Xaqan”, “Manas”, “Kitabi-Dədə Qorqud”.“Kitabi-Dədə Qorqud”un tədqiqi tarixi, boyları, “Təpəgöz” boyu. Dədə Qorqud surəti, Qaraca Çoban və digər əsas surətlərin təhlili. “Qara Məlik” dastanı.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s. 365-435 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.596-628

12.	07.12.022	Koroğlu” eposu və digər qəhrəmanlıq dastanları Qısa icmal: “Koroğlu” dastanının yaranma dövrü. toplanması, nəşri və tədqiqi. Xodzkonun nəşri, V. Xuluflu və H. Əlizadənin “Koroğlu”su, M. Təhmasibin nəşr etdirdiyi “Koroğlu” eposu. Koroğlu və dastandadı digər surətlər. XIX əsrdə yaranmış qəhrəmanlıq dastanları: “Qaçaq Nəbi, “Səttar xan” dastanları haqqında məlumat.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.435-461 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004,628-675
13.	14.12.2022	Məhəbbət dastanları, “Əsli-Kərəm”, “Aşıq Qərib” Qısa icmal: Məhəbbət dastanlarının folklorumuzun böyük bir qolunu təşkil etməsi. Bu dastanların forma xüsusiyyətləri və yaranma yolları. Məhəbbət dastanlarının toplanması, nəşri və öyrənilməsi. “Əsli-Kərəm” dastanının mövzusu, süjeti, ondakı mənfə qüvvələr, bunlardan çıxan məntiqi nəticələr. “Aşıq Qərib” dastanının süjeti, mövzusu, qəriblik motivi, vətən sevgisi.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.470-484 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.596-628
14.	21.12.2022	“Abbas-Gülgəz”, “Şah İsmayıl” Qısa icmal: “Abbas-Gülgəz” dastanının əsas variantları, mövzusu, ideyası, Şah Abbasa münasibət, Abbas və Gülgəz surətləri, Abbasın saz və sözün qüvvəsilə haqq aşıq olmasını sübur edib. sevgisinə qovuşması. Dastanda vətənə məhəbbət hissi. “Şah İsmayıl” dastanı məhəbbət və qəhrəmanlıq motivlərini birləşdirən xalq romanı kimi, Dastanın I Şah İsmayıl, yaxud II Şah İsmayilla bağlılığı haqqında mütəxəssis fikirləri. Dastanın mövzusu, ideya və süjeti. Ədalətli şah ideyası.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.492-498 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004,596-628
15.	28.12.2022	“Alı xan və Pəri xanım” dastanı, XX əsr şifahi xalq yaradıcılığı, folklor və yazılı ədəbiyyat Qısa icmal: “Alı xan və Pəri xanım” dastanını mövzusu, süjeti. Dastanda əxlaq məsələləri. Pəri ağıllı, ismətli qadın obrazının tipik nümunəsi kimi. Dastanda haqqın qara qüvvələrə qalib gəlməsi. Azərbaycanda Sovet dövründə şifahi xalq yaradıcılığı, aşıq sənəti, folklor və yazılı ədəbiyyat məsələləri	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.505-511-537 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s. 596-628

S.Nö- si	Mövzuların adı-seminar	Saat	Tarix
1	Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatına giriş, folklorşünaslıq elmi	2	22.09.22
2	Azərbaycan folklorşünaslığı	2	29.09.22
3	Əmək və mərasim nəğmələri, xalq dram və oyunları	2	.06.10.22
4	Atalar sözü və məsəllər, tapmacalar	2	13.10.22
5	Mifologiya, əfsanə və rəvayətlər	2	20..10.22
6	Azərbaycan nağılları	2	27.10.22
7	Xalq lətifələri	2	03.11.22
8	Azərbaycan bayatıları, uşaq folkloru	2	10.11.22
9	Aşıq poeziyası, şeir şəkilləri, XIX əsrəqədərki ustad aşıqlar	2	17.11.22
10	XIX əsr aşıq yaradıcılığı	2	24..11.22
11	Dastanlar, qədim türk dastanları. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanları	2	01.12.22
12	Koroğlu” eposu və digər qəhrəmanlıq dastanları	2	08.12.22

13	Məhəbbət dastanları, “Əsli-Kərəm”, “Aşıq Qərib”	2	15..12.22
14	“Abbas-Gülgöz”, “Şah İsmayıl”	2	22.12.22
15	“Alı xan və Pəri xanım” dastanı, XX əsr şifahi xalq yaradıcılığı, folklor və yazılı ədəbiyyat	2	29.12.22
Cəmi:		30 s.	

Fənn müəllimi:

prof. Y. Səfərov

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL
NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU**

Təsdiq edirəm: _____ Kafedra müdiri
Dos.N. Məmmədova
09 sentyabr 2022-ci il

Fənnin təsviri	Fənn (adı, krediti)	Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	Filologiya
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavr
	Kurs	I
	Semestr	I(payız)
	Təlimçi	Prof. Y. Səfərov
	e-mail	seferovyusif3@gmail.com
	Telefon	050 536 75 49
	Dərs günləri və saatları	II gün, saat 1
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Baza/ Seçmə	Baza fənni	
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	Əsas: 1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985 Əlavə: 3.A. Nəbiyev. Azərbaycan xalq ədəbiyyatı. Bakı, 20.. 1-2 hissə 4. Y. Səfərov. Azərbaycan uşaq folkloru, Əcəmi, 2014 5. V. Vəliyev. Qaynar söz çeşməsi. Bakı, 19..	
İstifadə ediləcək web sahifələr		
Fənnin xülasəsi	“Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı” fənninin əhatə etdiyi mövzular: “Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı” fənni folklorşünaslıq elmi, Azərbaycan folklorşünaslığı, əmək və mərasim nəğmələri, xalq dramları, atalar sözü və məsəllər, tapmacalar, mifologiya, əfəsanə və rəvayətlər, nağıllar, lətifələr, bayatılar, uşaq folkloru, XIX əsrəqədər aşıq poeziyası, qədim türk dastanları, o sıradan Azərbaycan qəhrəmanlıq və məhəbbət dastanları, XIX –XX əsrlərdə aşıq və şifahi xalq yaradıcılığı, folklor və yazılı ədəbiyyat.	
Fənnin məqsədləri	Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının mənşəyi, yaranma dövrləri, inkişaf mərhələləri, mahiyyəti, mövzu və məzmun xüsusiyyətləri, ideya əhəmiyyətinin öyrədilməsi. Azərbaycan xalq ədəbiyyatının qədim dövrlərinin, epik, lirik, dramatik növləri və onların janrlarının, uşaq folkloru, eləcə də ozan-aşıq poeziyası, onun şeir şəkilləri, usatad yaradıcı sənətkarların yaradıcılığı, olklorun yazıya alınması, folklor və yazılı ədəbiyyatın qarşılıqlı əlaqəsi kimi elmi-nəzəri və təcrübi məsələlərin öyrədilməsi fənnin əsas məqsədini təşkil edir.	
Öyrənmə nəticələri	Tələbələrin ünsiyyət və nitq bacarıqlarına yiyələnmələri, şifahi və yazılı ünsiyyətdə dilin imkanlarından istifadə, işgüzar ünsiyyətin əsas janrlarının xüsusiyyətlərini mənimsəmək, çıxış hazırlamaq, elektron təqdimatı tərtib etmək, şəxsi işgüzar və	

	inzibati sənədləri tərtib etməyi bacarmaq.	
Tədris metodları	Mühazirə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir
	Qrup müzakirəsi	Tələbələrə fərdi mövzuda prezentasiyalar
	Təcrübi məşğələ	Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir
	Simulyasiya	Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işləri verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir
	Layihə	Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işlər verilir və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilir
	Digər	Tədris prosesində fərdiləşdirilmiş (oyunlar üçün materiallar, testlər) və vizual (slyaydlar, sxemlər, qrafiklər, şəkillər, sənəd nümunələri) materiallar kimi təlim metodlarından istifadə edilir
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti (%) vəyabal
	Balların maksimum miqdarı	100 bal
	3. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
	4. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	52 bal (50%)
53 Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çoxyaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”		
Cəmi:		100 bal (100%)
Qiymətləndirmə metodları	Tapşırıqlar: Sərbəst mövzular verilir və semestr sonu yoxlanılıb qiymətləndirilir.	
	A variantı 1. Azərbaycan folklorunun ideya istiqamətləri 2. Folklorşünaslıqda mifoloji nəzəriyyə nəzəriyyəsi 3. H. Araslının folklorşünaslıq fəaliyyəti 4. Mifologiya barədə məlumat 5. Tarixi nağıllar 6. Əfsanələr 7. Molla Nəsrəddin lətifələri məlumat 8. KDQ haqqında qısa məlumat 9. Qurbani haqqında müxtəsər məlumat 10. Layla və oxşamalar haqqında müfəssəl məlumat	B variantı Azərbaycan folklorunun janrları Folklorşünaslıq da tarixi məktəb M. Təhmasibin folklorşünaslıq irsi Mövsüm mərasimləri Şeirli nağıllar Uşaq folkloru haqqında Ustad aşığılar haqqında müxtəsər “Koroğlu” eposu haqqında qısa Aşiq Ələsgər haqqında müfəssəl Məişət nağılları barədə yığcam
Qaydalar	Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən	

tələbə imtahana buraxılmır.

Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəkdir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz. Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunması ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır. Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.

Tematik plan

Həftə	Tarix	Mövzular –mühazirə	Dərslük / Tapşırıq / Ədəbiyyat
1	20.09.2022	Giriş, folklorşünaslıq elmi, Azərbaycan folklorşünaslığı Qısa icmal: Şifahi xalq ədəbiyatı haqqında məlumat, Avropada XIX əsrdə yaranmış elmi nəzəriyyələr, onların mütərəqqi və çatışmayan cəhətləri Azərbaycan folklorşünaslığının qədim, orta əsrlər, XIX-XX əsrlər dövrləri. Görkəmli folklorşünas alimlərin fəaliyyəti. Folklorun yazıya alınması, nəşri və öyrənilməsi tarixindən	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.15-32, 33-62 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s.23-35,56-88
2	04.10.2022	Əmək və mərasim nəğmələri, xalq dram və oyunları Atalar sözü və məsəllər, tapmacalar Qısa icmal: Əmək və mərasim nəğmələri, inanclar. alqış və qarğışlar, əfsunlar. Mövsüm mərasimləri, məişət mərasimləri. Xalq dramları və onların növləri, oyunlar Atalar sözü və məsəllər haqqında ümumi məlumat, bunların mənşəyi, ideya və məzmunu, bədii xüsusiyyətləri, yazılı ədəbiyyatdan bunlardan istifadə. Tapmacalar haqqında məlumat, mənşəyi. mövzusu, məqsədi və şəkli xüsusiyyətləri, toplanması, nəşri və tədqiqi	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.92-130-152 2. V. Vəliyev. Azərbaycan folkloru. Bakı, 1985, s.91-102
3	18.10.2022	Mifologiya, əfsanə və rəvayətlər Azərbaycan nağılları Qısa icmal: Mifologiya haqqında məlumat, mifologiyanın toplanması, nəşri və öyrənilməsi. “Avesta”, Dünyanın yaranması haqqında qədim miflər. Kosmoqonik, totemist miflər. Mifoloji obraz və süjetlər.Əfsanələr və rəvayətlər, onların toplanması, nəşri və tədqiqi. Nağıl janrı, nağılların toplanması, nəşri və öyrənilməsi, qruplaşdırılması. Şeirli, tarixi və məişət nağıllarının strukturu, ideya və mövzusu, bədii xüsusiyyətləri haqqında məlumat verilməsi.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.154-200, 202-221 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s. 37-66, .217-240

4	01.11.2022	Xalq lətifələri, Azərbaycan bayatıları, uşaq folkloru Qısa icmal: Molla Nəsrəddin və Bəhlul Danəndə ilə bağlı lətifələr. Lətifələrin toplanması, nəşri və öyrənilməsi, mövzusu və ideyası haqqında məlumat, Molla Nəsrəddinin tarixi prototipi barədə mülahizələr Bayatı janrı və “bayatı” sözünün mənşəyi haqqında məlumat. Bayatların toplanması, nəşri və öyrənilməsi. Bayatların ideya və məzmunu. Uşaq folkloru, onun janrları. Layla, oxşama, yaniltmac, uşaq nağılları və oyunları haqqında elmi və nəzəri məlumatlar vermək və s.	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.221-228, 228-244, 255-264. 2.M. Təhmasib. Müqəddimə. Molla Həsərdin lətifələri. Bakı, 1960, s. 3-12. 3.Y. Səfərov. Azərbaycan uşaq folkloru.. Əcəmi, 2014, s. 25-95
5.	15.11.2022	Aşıq poeziyası, şeir şəkilləri, XIX əsrəqədərki ustad aşıqlar Qısa icmal: Aşıq poeziyası haqqında ümumi məlumat. Aşıq şeirinin toplanması, nəşri və öyrənilməsi. Aşıq sənətinin mənşəyi, ideya məzmunu. Aşıq şeirinin şeir şəkilləri-gəraylı, qoşma, tənris, ustadnamı. deyişmə. müxəmməs, vücudnamı. divanı. Ustad aşıqlar-Qurbani, A. Tufarqanlı, Sarı Aşıq, X. Qasım, A. Valeh	.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s. 265-324 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.596-628
6.	29.11.2022	Dastanlar, qədim türk dastanları. “Kitabi-Dədə Qorqud”, “Koroğlu” və digər qəhrəmanlıq dastanları Qısa icmal: Dastanlar haqqında ümumi məlumat. Qəhrəmanlıq dastanları. Qədim türk dastanları-“Alp Ər Tonqa”, “Ərgənəqon”, “Oğuz Xaqan”, “Manas”, “Kitabi-Dədə Qorqud”.“Kitabi-Dədə Qorqud”un tədqiqi tarixi, boyları, “Təpəgöz” boyu. Dədə Qorqud surəti, Qaraca Çoban və digər əsas surətlərin təhlili. “Qara Məlik” dastanı.	.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s. 365-435 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.596-628
7.	13.12.2022	. Məhəbbət dastanları, “Əsli-Kərəm”, “Aşıq Qərib”, Abbas-Gülgəz”, “Şah İsmayıl” Qısa icmal:Məhəbbət dastanlarının folklorumuzun böyük bir qolunu təşkil etməsi.,forma xüsusiyyətləri və yaranma yolları. Məhəbbət dastanlarının toplanması, nəşri və öyrənilməsi. “Əsli-Kərəm” dastanının mövzusu, süjeti, ondakı mənfi qüvvələr. “Aşıq Qərib” dastanının süjeti, mövzusu, qərriblik motivi, vətən sevgisi. “Abbas-Gülgəz” dastanının əsas variantları, mövzusu, ideyası, Şah Abbasa münasibət, Abbas və Gülgəz surətləri, Abbasın saz və sözün qüvvəsilə haqq aşıqı olmasını sübur edib. sevgisinə qovuşması. “Şah İsmayıl” dastanı məhəbbət və qəhrəmanlıq motivlərini birləşdirən xalq romanı kimi	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.470-484, 492-498 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s.596-628
8.	27.12.2022	“Alı xan və Pəri xanım” dastanı, XX əsr şifahi xalq yaradıcılığı, folklor və yazılı ədəbiyyat Qısa icmal: “Alı xan və Pəri xanım” dastanını mövzusu, süjeti. Dastanda əxlaq məsələləri. Pəri ağıllı, ismətli qadın obrazının tipik nümunəsi kimi. Dastanda haqqın qara qüvvələrə qalib gəlməsi. Azərbaycanda Sovet dövründə şifahi xalq yaradıcılığı, aşıq sənəti, folklor və yazılı ədəbiyyat məsələləri	1.P. Əfəndiyev. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, 2012, s.505-511-537 2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I c. Bakı, 2004, s. 596-628

S.Nö- si	Mövzuların adı-seminar	Saat	Tarix
1	Giriş, folklorşünaslıq elmi, Azərbaycan folklorşünaslığı	2	27.09.2022
2	Əmək və mərasim nəğmələri, xalq dram və oyunları, Atalar sözü və məsəllər, tapmacalar	2	11.10.2022
3	Mifologiya, əfsanə və rəvayətlər Azərbaycan nağılları	2	25.10.2022
4	Xalq lətifələri, Azərbaycan bayatıları, uşaq folkloru	2	08.11.2022
5	Aşıq poeziyası, XIX əsrəqədər və XIX əsr aşıq yaradıcılığı	2	22.11.2022
6	Dastanlar, qədim türk dastanları. “Kitabi-Dədə Qorqud”, “Koroğlu” və digər qəhrəmanlıq dastanları	2	06.12.2022
7	Məhəbbət dastanları, “Əsli-Kərəm”, “Aşıq Qərib”, Abbas-Gülgöz”, “Şah İsmayıl”	2	20.12.2022
8	“Alı xan və Pəri xanım” dastanı, XX əsr şifahi xalq yaradıcılığı	1	29.12.2022
Cəmi		15 s	

Fənn müəllimi:

prof. Y. Səfərov